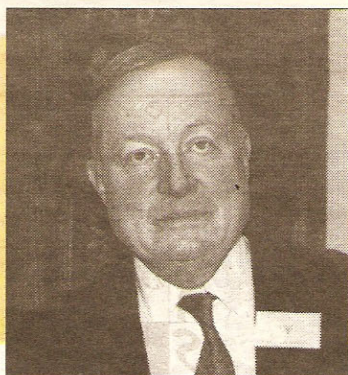

KNUT

Sjöfågelsjakten förr i tiden

Sjöfågelsjakten tillgick så att alla skyttarna låg ute på havet i en "linja" s.k. med cirka 80-100 meter mellan varje båt. Skyttens plats i "linjan" kallades "rum". Avståndet båtarna emellan i "linjan" kallades "båtarum": När en skytt rodde ifrån "linjan", ibland för att hämta upp en av honom nedskjuten fågel, ja, då återtog han snarast möjligt sitt "rum" i linjan – naturligtvis för att ligga där och passa och invänta flera fåglar, som kunde komma inom skotthåll för hans "knekt".

Här kan uppräknas först det "vanliga" namnet på respektive sjöfågel, som jagades, samt sedan det namn som öborna hade för fågeln ifråga: Sjöorre="Pjuk", Ejderhona="Årda", Ejderhane="Årdejöing", Alfåglar="Huärlor", Storlom="Knappagubbe" – det var randig storlom, Smålom="Rödskäggig lom" –försedd med rött fält på halsen och den fick detta ö-nam. Vidare jagades: knipa, svärta, skrak, tordmule, prutgås(denna gåsart kallades f.ö. för: "Tavlacka"). Så naturligtvis grågäss och änder-gräsand:"isand" på vår dialekt. Strandskatan kallade vi för "bock". Det är ju allmänt bekant att öborna bland annat hade ål skuren i tärningar – med benet i – samt sjöfågel skuren i tärningar till fyllning i sina rårivna kroppkakor ofta istället för fläsk. "Bock" och tordmule ansågs i min barndom för det bästa sovet till kroppkakorna. Något som däremot inte alla vet är att bland gamla tiders fyrpersonal ute på den avsidet belägna fyrplatsen Utklippan där det gällde att kunna variera den kost, som stod till buds,

var kåldolmar av sjöfågelskött en rätt på bordet: Jag har även sport om forna gamla kända Karlskroniter t.ex.: Magister Öjvind Swahn – som på sin tid omtalade att det blev mycket goda köttbullar av malet sjöfågelskött – som han själv hade ätit.

Vid början av 1900-talet användes vävkanoter vid jakten. En vävkanot var byggd så att man först hade byggt ett "skelett" av trä, varpå sedan spändes väv, vilken målades. Vävkanoterna var lätta – men mycket farliga båtar att färdas med på havet! Min egen farbror omkom med en sådan vävkanot under inomskärs fiske.

1911 började Östra Hästholmens Båtbyggeri att bygga jaktkanoter av trä. Denna typ av kanoter – jaktkanoterna – som fortfarande finns många här i vårt län!

Öborna byggde skjul av stenar vid den strand där de skulle ligga i skydd och skjuta fågel. Här vid stranden lade de även ut vettar. Även ute vid vakar byggde man skjul på havsisen – av isblock – hade de ej möjlighet att draga båt med sig ut till vaken var det till att ha en "hottestång" eller lina med en tyngd på och kasta och taga till sig den skjutna fågeln! Det gällde naturligtvis att sig väl akta – skytten ville ju ej själv hamna i vaken. En vak i isen kallades av öborna för en "rening" – namnet kom naturligtvis av deras namn på öppet vatten vilket var "rent" vatten.

Knut Anderson

Fortsättning i nästa nummer av Mitt Karlskrona.